

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΠΑΝΕΚ ¹

7^η Επιτροπή Παρακολούθησης – Νοέμβριος 2023

1. ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014 – 2020 (ΕΠΑνΕΚ) εγκρίθηκε στις 18/12/2014 με την υπ' αριθμόν C(2014) 10162 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το ΕΠΑνΕΚ κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της χώρας για τη δημιουργία και στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.

Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Παράλληλα, με τον Κανονισμό 2020/2221 (Καν. **REACT-EU**) της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2020 έγινε πρόβλεψη για πρόσθετους πόρους προς τα Κράτη Μέλη με σκοπό της αντιμετώπισης της κρίσης από την πανδημία COVID19 και των κοινωνικών συνεπειών της, ώστε να προετοιμάσουν μια πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της οικονομίας. Το ΕΤΠΑ συνδράμει το ΕΠΑνΕΚ με **4.424 εκ. €**, το ΕΚΤ με **546,4 εκ. €**, ενώ με το REACT EU δόθηκαν το 2021 και το 2022 πρόσθετοι πόροι ύψους **1.886 εκ. €** καλύπτοντας και τις 13 Περιφέρειες. Ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος ανέρχεται μετά και την έγκριση της τελευταίας Αναθεώρησης το Δεκέμβριο του 2021 σε **8.298 εκ. €**. Έχει υποβληθεί πρόταση για την 9^η και τελευταία Αναθεώρηση του ΕΠΑνΕΚ στις 13/10/23.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΕΚ

Το ΕΠΑΝΕΚ ενισχύθηκε με πόρους για υλοποίηση δράσεων αντιμετώπισης των συνεπειών του COVID-19 για στήριξη των ΜΜΕ που επλήγησαν με την 4^η Αναθεώρηση (C(2020) 4812 final/ 9-7-2020) και την 5^η Αναθεώρηση (C(2020) 8554 final/27-11-2020). Με την 6^η αναθεώρηση (C4441/14-6-21) έλαβε από το REACT-EU πόρους ύψους 1,61 δισ. € ενωσιακής συνδρομής με προσθήκη του νέου άξονα 6.

Με την 7^η Αναθεώρηση C9819/22-12-21 έγινε ανακατανομή υφιστάμενων πόρων προς την επενδυτική προτεραιότητα 3c για δράσεις στήριξης επιχειρηματικότητας λόγω της πανδημίας και με στόχο τη μείωση της υπερδέσμευσης. Με την 8^η Αναθεώρηση έγινε η κατανομή πρόσθετων πόρων ύψους 277 εκ. € για το 2022 από το REACT-EU με σκοπό την πράσινη μετάβαση.

Η 9^η **Αναθεώρηση**, που υποβλήθηκε μέσω SFC στις 13/10/2023 προς έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση των επιλεγμένων - με βάση τους Στόχους Πολιτικής - δράσεων σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας και Κατηγορίας Περιφέρειας, σε συνέχεια και των προγραμματισμένων μεταφορών και τμηματοποιήσεων έργων. Επιπλέον, προτείνει την ενεργοποίηση στην επενδυτική προτεραιότητα 8ν μιας νέας

¹ Αναλυτική επικαιροποιημένη αναφορά της προόδου υλοποίησης του Ε.Π. θα παρουσιαστεί κατά την Συνεδρίαση της ΕπιΠα και θα αναρτηθεί για τα Μέλη της Επιτροπής στο ΔΙΑΥΛΟ.

δράσης με τίτλο «Μέτρα ενίσχυσης για τη διατήρηση της απασχόλησης των εργαζομένων σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από τις καταστροφικές πλημμύρες Σεπτεμβρίου 2023 και την προσαρμογή επιχειρήσεων και εργαζομένων στην αλλαγή» (ενδεικτικού προϋπολογισμού 44 εκ.€) που στοχεύει στην ενίσχυση εργαζομένων και επιχειρήσεων με ολοκληρωμένο τρόπο, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στην αλλαγή και η διατήρηση της απασχόλησης. Προτείνεται να υλοποιηθεί με τρεις τύπους παρεμβάσεων, αξιοποιώντας τη δυνατότητα κοινής στήριξης από τα Ταμεία στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» (άρθρο 98 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1303/2013).

Η στρατηγική του ΕΠΑνεΚ, παρέμεινε σταθερή με γνώμονα το νέο μοντέλο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, και στηρίζεται σε τέσσερις στρατηγικούς πυλώνες. Οι πυλώνες αυτοί αφορούν στα εξής:

- 1) Προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
- 2) Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους
- 3) Στοχευμένη επιλογή επενδύσεων /επιχειρήσεων /δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα
- 4) Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων στο ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον.

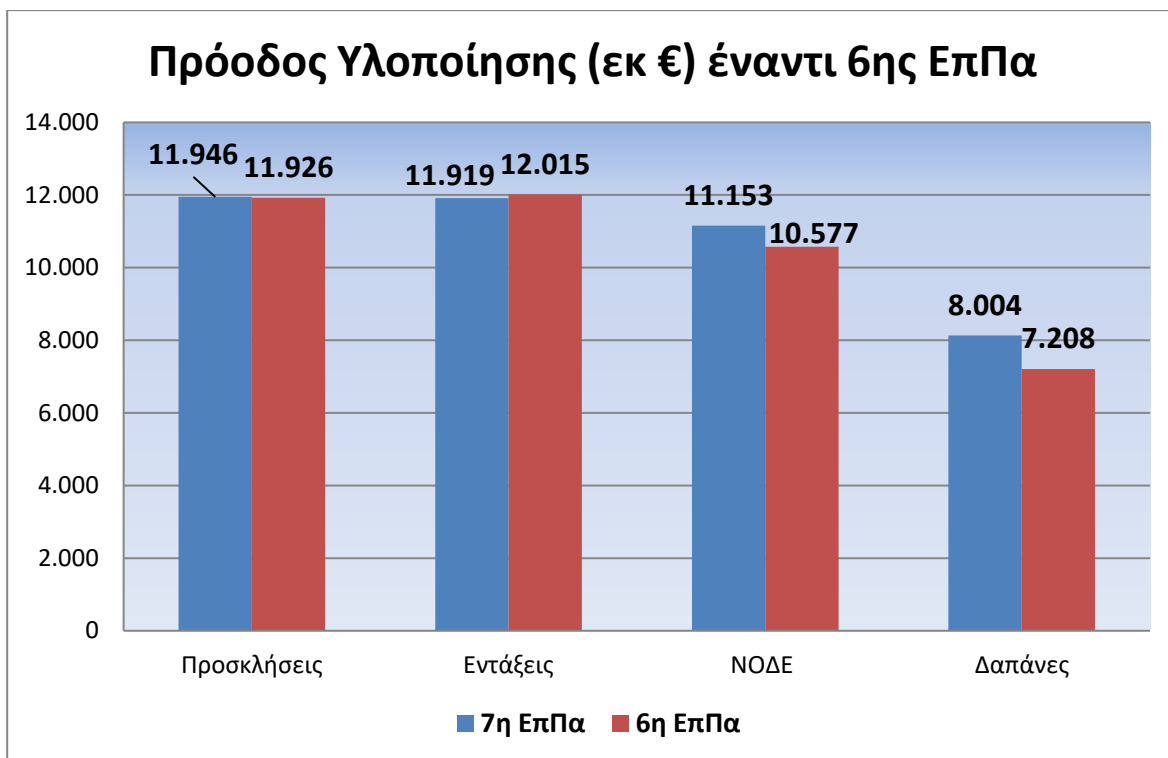
Στον ακόλουθο πίνακα (Πίνακας 1) και στο αντίστοιχο Διάγραμμα παρουσιάζεται συνοπτικά η υλοποίηση του ΕΠΑνεΚ από την 6^η Επιτροπή Παρακολούθησης έως σήμερα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΑνεΚ*

	7 ^η ΕπΠα (Νοεμ. 23)		6 ^η ΕπΠα (Οκτ. 22)	
Π/Υ ΕΠΑνεΚ	8.298		8.020	
Προσκλήσεις	11.946	144%	11.926	149%
Εντάξεις	11.919	143,6%	12.015	150%
ΝΟΔΕ	11.153	134%	10.577	132%
Δαπάνες ΟΠΣ	8.004	96%	7.208	90%

*Ποσοστά έναντι του ισχύοντος προϋπολογισμού ΕΠΑνεΚ στην αντίστοιχη χρονική περίοδο

** Στοιχεία ΟΠΣ 7/11/2023

Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του ΕΠΑΝΕΚ μετά και από την 8^η Αναθεώρηση ανέρχεται σε 8.298 εκ €, έχει δηλαδή αυξηθεί από το 2022 κατά 277 εκ €.. Κατά το προηγούμενο έτος, τελευταίο έτος επιλεξιμότητας και της ΠΠ 2014-2020, υπήρξε σημαντική εξέλιξη στην εξυγίανση του ΕΠΑΝΕΚ και στην πραγματοποίηση δαπανών ώστε να ολοκληρωθούν τα έργα με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Οι 180 προσκήσεις που έχουν δημοσιευτεί έχουν προϋπολογισμό **11.946 εκ. €** και αντιπροσωπεύουν ποσοστό ενεργοποίησης **144%**. Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων αποτελεί το 143% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, ενώ η απορρόφηση είναι σήμερα 98% με ύψος καταχωρισμένων δαπανών 8.136 εκ € (+928 εκ € από την 6^η ΕπΠα). Μετά την αφαίρεση διοικητικών και άλλων διορθώσεων, το ποσό των δαπανών στο ΟΠΣ ανέρχεται σε **8.004 εκ €**, που αντιστοιχεί σε πραγματική απορρόφηση **96,5%**.

Σε επίπεδο πλήθους έργων (MIS), είναι ενταγμένα 37.046 έργα (6^η ΕπΠα 37.770 έργα) εκ των οποίων τα 35.370 έργα κρατικών ενισχύσεων (πλην δράσεων COVID- 19) αφορούν στη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

Ο ακόλουθος πίνακας (Πίνακας 2) παρουσιάζει την πρόοδο υλοποίησης του ΕΠΑΝΕΚ ανά Επενδυτική Προτεραιότητα (δημόσια δαπάνη σε εκ. €, στοιχεία ΟΠΣ 7/11/2023).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΑΠ	ΕΠ	Π/Υ ΕΠΑΝΕΚ		Π/Υ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ		Π/Υ ΕΝΤΑΞΕΩΝ		ΔΑΠΑΝΕΣ (Αποδεκτό διαχείρισης)	
		ΔΔ	ΔΔ	%	ΔΔ	%	ΔΔ	%	
01 & 01Σ (ΕΤΠΑ)	1b	726,2	810,3	112%	824,0	113%	290,3	40,0%	
	2b	255,6	391,9	153%	331,4	130%	158,8	62,1%	
	3a	87,4	88,1	101%	88,1	101%	86,2	98,5%	
	3c	2.922,7	4.700,7	161%	4.844,3	166%	3.847,7	131,6%	
	3d	108,2	82,0	75,8%	42,3	39%	13,2	12,3%	
	4a	62,1	22,1	36%	21,7	35%	12,7	20,4%	
02 & 02Σ (ΕΚΤ)	8iii	290,7	468,8	161%	377,0	130%	238,9	82,2%	
	8v	204,0	307,5	151%	330,7	162%	132,0	64,7%	
	10iv	139,5	170,5	122%	158,2	113%	110,9	79,5%	
	11i	38,3	74,9	196%	50,3	131%	19,9	52,0%	
03 & 03Σ (ΕΤΠΑ)	1a	182,5	169,9	93%	209,5	115%	101,5	55,6%	
	2a	228,6	382,8	167%	363,7	159%	74,2	32,4%	
	4c	494,2	355,8	72%	804,1	163%	546,9	110,7%	
	6c	102,0	250,4	245%	251,4	246%	67,2	65,8%	
	6g	7,4	15,3	206%	17,2	233%	7,2	96,7%	
	7e	423,1	565,4	134%	656,7	155%	304,8	72,0%	
04 / 04Σ 05/05Σ	ΤΒ ΕΤΠΑ	139,9	73,7	53%	155,7	111%	134,6	96,2%	
06	13i	1.885,74	3.016,0	160%	2.392,8	127%	1.989,59	105,5%	
ΣΥΝΟΛΟ		8.298,2	11.946	144%	11.919	144%	8.136,59	98,1%	

Αναλυτικότερα, τα **35.247 έργα κρατικών ενισχύσεων** που έχουν ενταχθεί, έχουν προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης **2,833 δις. €** και αφορούν:

- 7.478 έργα για ίδρυση επιχειρήσεων από Πτυχιούχους (188,3 εκ. €)
- 1.099 έργα ίδρυσης Νεοφυών Επιχειρήσεων (62,6 εκ. €)
- 4.802 έργα Αναβάθμισης Υφιστάμενων ΜΜΕ (276,6 εκ. €)
- 1.118 ερευνητικά έργα στο «Ερευνώ- Δημιουργώ- Καινοτομώ» (601 εκ. €)
- 1.571 έργα Αναβάθμισης Τουριστικών ΜΜΕ (88,7 εκ. €)
- 3.883 έργα Ίδρυσης Τουριστικών ΜΜΕ (611 εκ. €)
- 6.449 έργα από τη δράση Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας (454 εκ. €)
- 377 έργα για Ποιοτικό Εκσυγχρονισμό Μεσαίων επιχειρήσεων (57,4 εκ. €)

- 1.926 έργα από τη Εργαλειοθήκη Επιχειρηματικότητας: Εμπόριο, Εστίαση, Εκπαίδευση (78 εκ €)
- 935 έργα στο Επιχειρούμε Έξω (41 εκ €)
- 5.095 έργα για Ψηφιακό Άλμα / Βήμα (109 εκ. €)
- 376 έργα για Διμερείς Συνεργασίες/ ERANETS/ Ειδικές Δράσεις ΓΓΕΤ και λοιπές ΚΕ Έρευνας και Τεχνολογίας (141 εκ €)
- 50 έργα από τη δράση «Περιβαλλοντικές Υποδομές: Ενίσχυση Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων» (33 εκ €)
- 85 έργα για την Ενίσχυση επιχειρήσεων του τομέα αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών (14 εκ €)
- 123 έργα για την Επιχειρηματική Εκκίνηση, Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση, πολύ Μικρών και μικρών Επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας (12,5 εκ €)

Όσον αφορά στη συμβολή του ΕΠΑΝΕΚ στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την **πανδημία COVID-19**, έχουν ενεργοποιηθεί συνολικά **16 δράσεις** και έχουν στηριχθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης περισσότερες από 531.000 επιχειρηματικά σχέδια με **περίπου 4,6 δισ. €**. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Σύσταση Ταμείου Εγγυοδοσίας επιχειρήσεων COVID-19 με πόρους από το ΕΠΑΝΕΚ ύψους 1,32 δισ. € και την χρηματοδότηση 17.000 επιχειρήσεων.
- Στήριξη μέσω του ΤΕΠΙΧ II μέσω παροχής περισσότερων από 17.000 δανείων και χρηματοδότηση ΕΠΑΝΕΚ περίπου 680 εκ € (συμπεριλαμβανομένων των πόρων από τα ΠΕΠ)
- Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης σε 25.000 επιχειρήσεις εστίασης για την προμήθεια πρώτων υλών με πόρους δημόσιας δαπάνης 236 εκ €.
- Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης 5.550 τουριστικών επιχειρήσεων φιλοξενίας για την επανεκκίνηση της λειτουργίας τους με πόρους ΕΠΑΝΕΚ ύψους 215 εκ €
- Επιδότηση Τόκων Υφιστάμενων Δανείων Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων πληττόμενων από τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού COVID-19, συνολικά με πόρους δημόσιας δαπάνης 300 εκ €
- Ενίσχυση με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε 377 χιλ. υπαγωγές (311 χιλ. ξεχωριστές επιχειρήσεις) που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19 (3 κύκλοι) με πόρους ΕΠΑΝΕΚ 1,68 δισ €
- Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Εθνικού Μητρώου “Elevate Greece” για την αντιμετώπιση πανδημίας Covid-19 (550 επιχειρήσεις έχουν επιλεγεί να ενισχυθούν με πόρους 42 εκ €)
- Επιχορήγηση 11.600 αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων με πόρους ύψους 18 εκ €
- Επιχορήγηση 1.400 υφιστάμενων επιχειρήσεων γυμναστηρίων, παιδότοπων με πόρους 14 εκ €.

Ο ακόλουθος πίνακας (Πίνακας 3) παρουσιάζει την πρόοδο του ΕΠΑΝΕΚ ανά Τομέα Παρέμβασης, όπου απεικονίζεται η συνεισφορά και πολλαπλή στόχευση των δράσεων του Προγράμματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ Ποσά σε εκ €	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΔΔ) ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΔΔ) ΕΝΤΑΞΗΣ	ΝΟΔΕ	ΔΑΠΑΝΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ (MIS)
Δράσεις Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας	5.309,0	4.868,8	4.809,3	3.555,7	34.895
Δράσεις Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας (Υποδομές)	31,3	32,9	12,9	8,4	7
Δράσεις Σύστασης Ταμείων Χαρτοφυλακίου	2.768,0	2.880,0	2.880,0	2.626,0	7
Δράσεις Σύνδεσης Έρευνας – Επιχειρηματικότητας:	800,3	814,0	685,5	260,5	1.497
Δράσεις στον Τομέα της Έρευνας και Τεχνολογίας (Υποδομές)	169,9	209,5	201,3	101,5	110
Δράσεις στον Τομέα Τεχνολογιών και Πληροφορικής (Υποδομές)	622,5	572,3	342,4	191,1	36
Δράσεις στον Τομέα της Ενέργειας (Υποδομές)	598,4	689,7	579,5	304,8	25
Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας	799,7	935,5	876,5	636,4	8
Δράσεις στον Τομέα του Πολιτισμού και Τουρισμού (Υποδομές)	220,4	221,4	133,2	54,7	235
Δράσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων	307,5	330,7	281,3	132,0	121
Δράσεις για την αναβάθμιση των υπηρεσιών του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα	74,9	50,3	40,5	19,9	50
Δράσεις πρακτικής άσκησης σπουδαστών και αποφοίτων	170,5	158,2	158,1	110,9	36
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	73,7	155,7	152,7	134,6	19
ΣΥΝΟΛΟ	11.946,0	11.919,1	11.153,3	8.136,6	37.046

2. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2022

Η Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του ΕΠΑΝΕΚ με έτος αναφοράς το 2022 (ΕΕΥ2022) σχετικά με την πρόοδο του Επιχειρησιακού Προγράμματος από 01/01/2022 έως 31/12/2022, καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 50 και το άρθρο 111 του ΚΚΔ 1303/2013 καθώς και το υπόδειγμα του Παραρτήματος V του Εκτελεστικού Κανονισμού της Επιτροπής 207/2015, όπως τροποποιήθηκε με τον 277/2018. Εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης μέσω της 86ης Γραπτής Διαδικασίας με την υπ' αριθμόν 3077/31-5-2023 Απόφαση και υποβλήθηκε μέσω της ηλεκτρονικής βάσης της ΕΕ (SFC2014) στις 31/5/2023.

Η έκθεση περιείχε πληροφορίες για την υλοποίηση των δράσεων του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας και Ειδικό Στόχο /Επενδυτική Προτεραιότητα, των Μεγάλων Έργων και των Χρηματοδοτικών Μέσων (Ταμείων Χαρτοφυλακίου), των ποικίλων μέτρων στήριξης της επιχειρηματικότητας για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, για την πρόοδο των δεικτών και του πλαισίου επίδοσης, τα μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας, καθώς τις αξιολογήσεις που υλοποιήθηκαν. Διευκρινίσεις δόθηκαν στην ΕΕ σε επιμέρους θέματα (όπως τιμές δεικτών και πρόοδο υλοποίησης Ταμείων).

Έως τέλους του 2022 στο σύνολο του ΕΠΑΝΕΚ από το ΕΤΠΑ είχαν ενισχυθεί **342.657** ΜΜΕ (μοναδικά ΑΦΜ). Από δράσεις κρατικών ενισχύσεων και άμεσης ενίσχυσης πληττόμενων ΜΜΕ με κεφάλαιο κίνησης έχουν ωφεληθεί 61.828 ΜΜΕ (CO02). Από Χρηματοδοτικά Μέσα έχουν ωφεληθεί 30.598 ΜΜΕ (CO03) με δάνεια και εγγυήσεις κεφαλαίου κίνησης, δάνεια επενδυτικού σκοπού, εγγυήσεις επενδυτικών δανείων και επιχειρηματικά κεφάλαια κίνησης σε καινοτόμες επιχειρήσεις Από τις επιστρεπτές ενισχύσεις (1ος, 2ος και 5ος κύκλος της ΑΑΔΕ) είχαν ωφεληθεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ 311.520 ΜΜΕ. Είναι δυνατόν κάποιες επιχειρήσεις να είναι ενισχύονται από ποικίλες δράσεις.

Στο πλαίσιο του ΕΚΤ το σύνολο των ενταγμένων επιχειρηματικών σχεδίων του ΕΠΑΝΕΚ ανήλθε έως τέλους του 2022 σε 22.428 (8.579 mis πλέον 13.849 εγκεκριμένα σχέδια covid για ενίσχυση επιχειρήσεων και αυτοαπασχολουμένων).